

KONČNO OCENJEVALNO POROČILO

PROJEKTA

„Prostorsko načrtovanje ozemlja – notranjost in obala Istre (PUT-UP ISTRE)“

Prijavitelj	Zavod za prostorsko ureditev Istrske županije; Riva 8, 52 1000 Pulj
Projektne partnerji	Mestna občina Koper; Mesto Pulj; Regionalni razvojni center Koper; Univerza v Ljubljani-Fakulteta za arhitekturo; Mesto Buzet
Vrednost projekta	Skupna vrednost projekta: 679.227,07 € EU financiranje: 577.343,00 € (85%)
Naziv poziva za oddajo projektnih predlogov	3. poziv za oddajo projektnih predlogov Operativnega programa Slovenija-Hrvaška 2007-2013
Obdobje izvajanja projekta	2. februarja 2015 – 1. maja 2016 (15 mesecev)

Projekt jednako razvoj d.o.o. (PJR d.o.o.)

April, 2016

Projekt jednako razvoj d.o.o. | Petrovaradinska 1, HR-10000 Zagreb | MBS: 02568730 | OIB: 09575099931 | direktor: Ana Fresl
Društvo je upisano u registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MBS: 02568730 | Žiro račun: Zagrebačka banka d.d.
u Zagrebu, 2360000-1102107324 | Temeljni kapital društva u iznosu od 300.000 kn uplaćen u cijelosti
IBAN: HR2523600001102107324 | SWIFT: ZABHR2X | PDV identifikacijski broj: HR09575099931
Tel: 01-8897-152 | Tel/Fax: 01-8897-312 | email: info@pjr.hr | www.pjr.hr

Ocenjevalci želijo izraziti svojo hvaležnost vsem, ki so sodelovali pri tem ocenjevanju na način, da so zagotovili potrebne podatke. Vloženi so napor, da se zagotovi točnost pridobljenih informacij in podatkov ter je vsaka dejanska napaka, ki je potencialno preostala, nenamerna in pod polno odgovornostjo ocenjevalcev.

Stališča in mnenja, izražena v tem ocenjevalnem poročilu, so izključna odgovornost avtorja in ne odražajo nujno stališč in mnenj Zavoda za prostorsko načrtovanje Istrske županije, ne drugih projektnih partnerjev.

Vsebina tega ocenjevalnega poročila je izključna odgovornost pogodbenega podjetja, Projekt jednako razvoj d.o.o. ter izražena stališča ne odražajo nujno stališč Evropske unije.

Vsebina

1. Uvod	4
2. Metodologija izdelave ocenjevalnega poročila	5
3. Rezultati in analiza	6
3.1. Relevantnost	6
3.2. Efektivnost	7
3.3. Učinkovitost	21
3.4. Trajnost	23
4. Priporočila	24

1. Uvod

V tem poročilu so predstavljeni rezultati **končnega zunanjsega ocenjevanja** projekta "**Prostorsko načrtovanje ozemlja - notranjost in obala Istre**" (v nadaljnjem besedilu: **Put-up Istre**), izvedenega s strani Zavoda za prostorsko načrtovanje Istrske županije v obdobju od februarja 2015 do maja 2016. Projektni partnerji so bili: Mestna občina Koper, Mesto Pulj, Regionalni razvojni center Koper, Univerza v Ljubljani - Fakulteta za arhitekturo in Mesto Buzet. Ocenjevanje je izvedeno s strani svetovalnega podjetja Projekt jednako razvoj d.o.o. v aprilu, leta 2016.

Splošni cilj projekta je doseči učinkovito upravljanje s prostorom in naravnimi viri ter učinkovite javne storitve in infrastrukturo z vzpostavitvijo trajnostnega regionalnega razvojnega koncepta Istre.

Posebni cilji projekta in z njimi povezani najpomembnejši rezultati so:

- Predstavitev skupne razvojne vizije koncepta Istre kot celote z zaokroženimi področji prometa, turizma, kmetijstva, gospodarskih con in narave
- Postavljanje prostorskih smernic in izhodišč za opredelitev ključnih razvojnih vsebin za celotno Istro in še posebej za zaokrožene prostorske celote: obalo, obmejno območje in razvojna mesta: Buzet, Pulj in Koper
- Podprto skupno načrtovanje skozi promocijo skupnega načrtovanja na lokalni ravni in med razvojnimi partnerji.

Najpomembnejši rezultati projekta:

- Študija „Koncept prostorskega razvoja Istre – študija petih vsebinskih sklopov: promet, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narava“
- Študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin za obalo (občine: Ankaran, Koper, Izola, Piran, Buje, Umag, Brtonigla, Novigrad)
- Študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin za mejno območje (občine: Piran, Koper, Hrpelje-Kozina, Buje, Grožnjan, Oprtalj, Buzet, Lanišče)
- Študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin povezovanja mest Kopra in Buzeta
- Predlog prostorske ureditve obale (mestna riva) v Mestu Pulju – prenos dobre prakse Mesta Kopra
- Sociološka analiza – Slovenija in Hrvaška

Glavni namen tega končnega zunanjsega ocenjevanja je:

- Oceniti izvajanje projekta z uporabo najbolj pogosto uporabljenih ocenjevalnih meri¹ – relevantnosti, učinkovitosti, učinkovitosti in trajnosti;

¹ Ta ocenjevalna merila so v skladu z ocenjevalnimi merili Odbora za pomoč pri razvoju (DAC) Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), in predstavljajo najboljšo mednarodno prakso pri ocenjevalnih analizah in predstavitvi njihovih rezultatov.

- Zabeležiti naučene lekcije ter predstaviti priporočila za povečanje trajnosti rezultatov, doseženih s projektom.

Prvi del poročila opisuje uporabljeno **ocenjevalno metodologijo in informacijske vire**. **Glavni del poročila ocenjuje izvajanje projekta po ključnih ocenjevalnih merilih**. V poglavju o učinkovitosti projekta, ki sestavlja glavni del poročila, da bi se dosegel boljši pregled doseženih rezultatov, se poglavje začne s tabelico, ki prikazuje povzetek pričakovanih in doseženih učinkov projekta. **Končni del poročila** navaja ključna **priporočila**, ki temeljijo na opredeljenih področjih za možni napredek, ki je lahko, po mnenju ocenjevalcev, koristen za povečanje stopnje trajnosti rezultatov, doseženih v projektu ter bo prav tako koristen pri nekaterem prihodnjem projektu tega tipa.

2. Metodologija izdelave ocenjevalnega poročila

Ocenjevalne metode, ki se uporabljajo v tej analizi, vključujejo pregled celotne relevantne projektne dokumentacije; analizo rezultatov projekta; skupinski pol-strukturiran intervju, vključno z dodatnimi posvetovanji s projektno skupino in partnerji po telefonu in po elektronski pošti, ter analizo ocenjevalnih vprašalnikov, razdeljenih projektne partnerju, ki ni sodeloval v intervjuju.

Natančneje, ocenjevalci so:

- **Preučili projektno dokumentacijo** vključno s celotnim prijavnim obrazcem A, spletno stran projekta, gradiva iz javnih obravnav, sestankov projektne tima ter sestankov strokovne delovne skupine, gradiva iz strokovnega seminarja, promocijske materiale, poročila o projektu, ki so na voljo;
- **Preučili gradivo in publikacije producirane med projektom**, kot so:
 - ❖ Študija „Koncept prostorskega razvoja Istre – študija petih vsebinskih sklopov: promet, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narava“
 - ❖ Študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin za obalo (občine: Ankaran, Koper, Izola, Piran, Buje, Umag, Brtonigla, Novigrad)
 - ❖ Študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin za mejno območje (občine: Piran, Koper, Hrpelje-Kozina, Buje, Grožnjan, Oprtalj, Buzet, Lanišće)
 - ❖ Študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin povezovanja mest Kopra in Buzeta
 - ❖ Predlog prostorske ureditev obale (mestna riva) v Mestu Pulju – prenos dobre prakse Mesta Kopra
 - ❖ Brošuro – skrajšana različica predloga specifičnih smernic z vsebino prometa in turizma Buzeta
 - ❖ Sociološka analiza – Slovenija in Hrvaška
 - ❖ Brošuro o projektu z nazivom „IN (SEA) SIDE ISTRIA“

- izvedli pol-strukturirane "iz oči v oči " intervjuje (ki so potekali 8. aprila 2016) in nadaljevali komunikacijo z dodatnim pojasnilom po elektronski pošti z naslednjimi člani projektne skupine:
 - ✓ **Latinka Janjanin** – strokovna svetovalka za naravne sisteme v Zavodu za prostorsko ureditev Istrske županije
 - ✓ **Karmela Maren** – višja strokovna sodelavka za prostorsko načrtovanje in arhitekturno dediščino v Upravnem oddelku za prostorsko ureditev Mesta Pulja
 - ✓ **Anica Milković Grbac** – načelnica Upravnega oddelka za gospodarjenje s prostorom Mesta Buzeta
 - ✓ **Slavko Mezek** – vodja projektov v Regionalnem razvojnem centru Koper
 - ✓ **Ivana Štrkalj** – analitičarka za vodenje mednarodnih projektov v mestni občini Koper
 - ✓ **Tjaša Babić** – višja svetovalka za prostorsko načrtovanje v mestni občini Koper

Glede na svoje cilje, ta zunanja ocena ocenjuje **relevantnost** rezultatov projekta glede ugotovljenih ciljev, ustreznosti logike ukrepanja, izbire partnerjev in uporabljenega dostopa, kot tudi usklajenost ciljev projekta z drugimi podobnimi napor. Glede **efektivnosti**, ocena ocenjuje v kolikšni meri so doseženi pričakovani rezultati in cilji ter analizira dejavnike, ki vplivajo na doseganje/ne doseganje teh rezultatov. **Učinkovitost** se ocenjuje na podlagi celotnega vodenja projekta, vključno s kakovostjo komunikacije, metodami spremljanja, finančnem vodenju in poročanju. **Trajnost** se ocenjuje na podlagi zaznavanja ključnih deležnikov o kumulativnih učinkih, ključnih prednostih in spremembah, ki se lahko pripišejo projektu, kot tudi ocene zmogljivosti in volje projektnih partnerjev, da nadaljujejo svoje delo. Zadnji del poročila, ki izpostavlja **priporočila**, je namenjen podpori trajnosti rezultatov doseženih s projektom ter ponuja vpogled v načrtovanje in izvajanje katerega koli prihodnjega podobnega projekta.

3. Rezultati in analiza

3.1. Relevantnost

Splošni cilj projekta "Prostorsko načrtovanje ozemlja - notranjost in obala Istre" je **doseganje učinkovitega upravljanja s prostorom in naravnimi viri ter učinkovitih javnih storitev in infrastrukture z vzpostavitvijo trajnostnega regionalnega razvojnega koncepta Istre**. Ta cilj je v celoti skladen s strateškim ciljem Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija – Hrvaška 2007 – 2013, ki je usmerjen v zagotavljanje podpore in spodbujanje trajnostnega razvoja celotnega čezmejnega območja med Slovenijo in Hrvaško. Projekt se tudi ujema z vizijo Programa, ki se glasi: „narediti čezmejno območje med Hrvaško in Slovenijo konkurenčno s trajnostnimi življenjskimi pogoji, območje dobrobiti za njene prebivalce, z upoštevanjem potrebe po regionalnem razvoju zanemarjenih regij.“ Projekt je v skladu tudi z **vizijo Programa za novo obdobje, 2014 – 2020**, ki se glasi: „Program sodelovanja Slovenija-Hrvaška si prizadeva za spodbujanje trajnostnega, varnega in vitalnega mejnega območja ter skrb za pametne pristope k ohranjanju, mobilizaciji in upravljanju z naravnimi in kulturnimi bogastvi za dobrobit ljudi, ki živijo in delajo, ali obiskujejo programsko območje.“ Nov program omenja tudi pomembnost zagotavljanja varnega in vitalnega območja, ki je izjemno pomembno za ljudi ter bi se moralo zagotoviti s **povečanjem zmogljivosti institucionalnega sodelovanja na vseh ravneh**, in je to ravno to, s čem se ta projekt ukvarja.

Vsi partnerji so sodelovali v prejšnjih projektih čezmejnega sodelovanja, saj gre za javne organe, ki delujejo na obmejnem območju, tovrsten tip projektov je logično povezan z delokrogom običajnih aktivnosti projektnih partnerjev, še posebej z vidika razvoja ciljnega območja. Ta projekt je **nadaljevanje Programa upravljanja z obalnim območjem (CAMP)**, ki se osredotoča na vprašanja prostorskega načrtovanja in razvoja, strategijo trajnostnega turizma, regionalnega programa za varstvo voda in upravljanje z zavarovanimi naravnimi območji ter projekta **Skupno upravljanje z Jadranskim morjem**, ki so podlaga za pripravo skupnih smernic hrvaške in slovenske strani za urejanje prostorov in kasneje možno ustanovitev skupnega čezmejnega območja. V prostorskem načrtu, ki je v trenutku objave razpisa bil v veljavi za Istrsko županijo, je obstajala **določba o izdelavi analize obmejnega območja**, ki je manj razvito v primerjavi z ostalimi deli Istre in je bilo glavni razlog za začetek tega projekta s strani vodilnega partnerja.

Območje Istre je specifično zaradi svoje razdelitve po administrativnih mejah, medtem ko, kot je razvidno iz rezultatov sociološke analize, "ljudje na terenu", oz. prebivalci normalno živijo, se družijo, sodelujejo, trgujejo, številni delajo čez mejo ter zato potujejo po tem območju na dnevni osnovi. Ker ta prostor deluje enotno, ne glede na državne meje, prav tako so razdeljene tudi naravne, kulturne in druge dobrine in je z njim treba **upravljati na celovit način**, ki bi prispeval k učinkovitosti javnih storitev ter celotnem razvoju tega območja. Projekt "PUT-UP Istre" je usmerjen ravno v **skupno in strateško načrtovanje ter postavljanje izhodišč za usklajen čezmejni razvoj in spodbujanje skupne identitete** Istre in celotnega čezmejnega območja in prvič prinaša dokumente, ki na to področje gledajo kot celoto.

Prijavitelj projekta je zelo **primerno izbral projektne partnerje - Mestno občino Koper, Mesto Pulj, Regionalni razvojni center Koper, Univerzo v Ljubljani - Fakulteto za arhitekturo ter Mesto Buzet - ki so vsi relevantni lokalni in regionalni deležniki ter organi, ki tako ali drugače sodelujejo v prostorski ureditvi ciljnega območja**. Projektni partnerji so že prej sodelovali pri različnih aktivnostih in **imajo ustrezne zmogljivosti za izvajanje aktivnosti** tega projekta, ki pa jim bodo, v skladu s cilji projekta in namenu samega poziva, omogočile **nadaljnjo nadgradnjo rezultatov tega projekta in podlago za nadaljnje tovrstne razvojne projekte**, ki nosijo potencial za **trajnost rezultatov projekta**.

Ob upoštevanju **delokroga in pristojnosti projektnih partnerjev**, ki vključujejo izdelavo dokumentov prostorske ureditve, izvajanje dokumentov prostorske ureditve, načrtovanje prostorskega razvoja, urejanje javnih površin, ohranjanje kulturne dediščine, varstvo okolja in podobno, je jasno, da ta projekt **temelji na dejanskih razvojnih potrebah ciljnega območja in da bodo njegovi rezultati uporabljeni za izboljšanje prostorskega načrtovanja** na način, ki se spodbuja s tem projektom.

3.2. Efektivnost

Projekt „Prostorska ureditev teritorija – notranjost in obala Istre“, kot že ime pove, je namenjen **vzpostavitvi trajnostnega regionalnega razvojnega koncepta Istre**, s katerim se želi doseči učinkovito upravljanje s prostorom in z naravnimi viri ter učinkovite javne storitve in infrastruktura. Specifični cilji projekta so tesno povezani s tremi delovnimi paketi projekta:

- ❖ **Vzpostavitev skupne razvojne vizije in koncepta Istre na vsebinskih ključnih področjih (promet, turizem, kmetijstvo, gospodarske cone, narava)**

- ❖ **Koncept prostorskih smernic in meril za določitev ključnih razvojnih vsebin za posebno zaokrožene prostorske celote obale, mejno območje ter za razvojne centre Buzet, Pulj in Koper**
- ❖ **Podprto skupno načrtovanje razvoja skozi promocijo skupnega načrtovanja na lokalni ravni in med razvojnimi partnerji**

Pričakovani učinki projekta, prikazani v Tabeli 1, so primerjani z ustvarjenimi učinki in podrobneje analizirani kasneje v tem poglavju.

Tabela 1 – Povzetek pričakovanih in doseženih neposrednih učinkov projekta „PUT-UP Istre“

Pričakovani učinki	Doseženi učinki
Vzpostavljena 1 strokovna skupina	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vzpostavljena 1 strokovna skupina sestavljena iz skupno 7 članov; 5 iz vrst projektnih partnerjev, 1 predstavnika Istrske županije te 1 zunanjega strokovnjaka • Dodatno vzpostavljeni upravni odbor in tehnični odbor projekta, v katerega so imenovana po 2 predstavnika vsakega izmed partnerjev v projektu
Izdelana študija o skupnem konceptu prostorskega razvoja Istre s konceptom razvoja za področja prometa, turizma, kmetijstva, gospodarstva, narave	✓ Izdelana študija „Koncept prostorskega razvoja Istre – študija petih vsebinskih sklopov: promet, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narava“
Izvedena 2 skupni čezmejni predstavitvi skupnega koncepta razvoja Istre in posameznih vsebinskih paketov	✓ 2 javni razpravi na temo „Skupni koncept prostorskega razvoja Istre – promet, turizem, kmetijstvo, gospodarske cone, narava“ v Pulju 26. februarja 2016 ter v Kopru 15. marca 2016
Izdelane 2 študiji prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin za prostorske enote obalo in obmejno območje (1 za obalno, 1 za obmejno območje)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izdelana študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin za obalo (občine: Ankaran, Koper, Izola, Piran, Buje, Umag, Brtonigla, Novigrad) ✓ Izdelana študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin za mejno območje (občine: Piran, Koper, Hrpelje-Kozina, Buje, Grožnjan, Oprtalj, Buzet, Lanišče)
Izdelana študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin povezovanja mest Kopra in Buzeta	✓ Izdelana študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin povezovanja mest Kopra in Buzeta
Izvedeno 1 študijsko potovanje	✓ Izvedeno 1 študijsko potovanje v Koper na temo ureditve obale za 10 udeležencev
Izdelana brošura - skrajšana različica predloga specifičnih smernic z vsebino prometa in turizma Buzeta	✓ Izdelana brošura - skrajšana različica predloga specifičnih smernic z vsebino prometa in turizma Buzeta
Izdelan predlog prostorske ureditve obale v mestu Pulju	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izdelan predlog prostorske ureditve obale v mestu Pulju – prenos dobre prakse mesta Kopra • Izdelan idejni projekt ureditve mestne rive v Pulju
Izvedena javna predstavitev usklajenih strokovnih podlag za prostorsko ureditev enot: obalno in obmejno območje ter	✓ Izvedena javna predstavitev usklajenih strokovnih podlag za prostorsko ureditev enot: obalno in

mest Buzeta, Pulja in Kopra	<ul style="list-style-type: none"> obmejno območje ter mest Buzeta, Pulja in Kopra Javne predstavitve, ki so potekale v okviru prej navedenih javnih razprav v Pulju in Kopru
Izveden 1 strokovni seminar "Trajnostno upravljanje s prostorom v cilju varstva okolja"	✓ Izveden 1 strokovni seminar "Trajnostno upravljanje s prostorom v cilju varstva okolja" v Kopru, 25. novembra 2015, s 40 udeleženci
Izdelana brošura v treh jezikih o projektu z nazivom "IN (SEA) SIDE ISTR A"	✓ Izdelana brošura v treh jezikih o projektu z nazivom "IN (SEA) SIDE ISTR A", ki predstavlja povzetek vseh dokumentov, oz. najpomembnejših rezultatov projekta
Izdelane 3 vrste letakov različnih vsebin	✓ Izdelane so 3 vrste letakov z različnimi vsebinami – 1. predstavlja povzetek študije „Koncept prostorskega razvoja Istre – študija petih vsebinskih sklopov“, 2. se nanaša na študijo prostorskih usmeritev in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin za obalo, 3. pa je s povzetek študije prostorskih usmeritev in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin za mejno območje
Organizirane 4 konference za javnost	✓ Organizirane 2 konferenci za javnost – prva v Pulju, 18. maja 2015 pri podpisu sporazumov o partnerstvu, druga v Kopru, 15. marca 2016 v okviru javne razprave. Preostale 2 konferenci sta načrtovani za 22. aprila v Ljubljani ter 27. aprila v Buzetu kot zaključni konferenci za javnost
Izdelana spletna stran in logotip projekta	✓ Izdelana spletna stran (http://put-up-istre.eu/index.php?id=4315) in logotip projekta

3.2.1. Efektivnost glede na delovni paket 1 – Upravljanje in koordinacija

Prvi delovni paket projekta – Upravljanje in koordinacija – je sestavljen iz štirih aktivnosti: 1.1. podpisovanje pogodbe o financiranju in partnerstvu; 1.2. upravljanje in koordinacija projektnih partnerjev; 1.3. spremljanje in poročanje o izvajanju projektov ter 1.4. ex post ocenjevanje.

Sporazum o partnerstvu je podpisan s strani 6 partnerjev na projektu v Pulju, 18. maja 2015, kar je dogodek, ki je bil obenem tudi tiskovna konferenca za javnost, kjer je predstavljen projekt, vključeni partnerji, cilji in rezultati projekta.

Za namene upravljanja in koordinacije projekta sta bila med prvim (kick-off) sestankom projektnih partnerjev 20. maja 2015 v Buzetu **utemeljena dva odbora, zadolžena za vodenje aktivnosti in koordinacijo projektnih partnerjev – Upravni odbor projekta in Tehnični odbor projekta**. V vsakega od odborov sta bila imenovana po **dva predstavnika vsakega od projektnih partnerjev** ter so med izvajanjem projekta potekala 3 sestanka navedenih odborov. Sestanki Upravnega oziroma Tehničnega odbora projekta so imeli delovni značaj in so zajemali predstavljanje opravljenih aktivnosti in nalog projekta, prenose dobre prakse ter razprave in koordinacijo prihodnjih aktivnosti.

Največja težava na katero je projektna skupina naletela med izvajanjem projekta ter problem, ki še vedno ni rešen, je tehnična napaka v modulu za vnos podatkov – MUP (ISARR), ki je orodje za

upravljanje z izvajanjem, oziroma poročanje v projektih znotraj Operativnega programa Slovenija – Hrvaška 2007 – 2013. Napaka je sestavljena iz **napačnega preračunavanja tečaja** iz evrov v hrvaške kune pri predložitvi posameznega poročila enega od partnerjev – Mesta Buzeta – kar mu je onemogočilo predložitev poročila, kar pa avtomatično preprečuje predložitev skupnega poročila s strani vodilnega partnerja. Zaradi navedenega problema, s katerim so seznanjeni vsi pristojni organi, **projektni m partnerjem doslej ni bilo odobreno nobeno izmed skupnih poročil, oz. zahtevkov po vračilo sredstev ter jim v skladu s tem niso izplačana nobena finančna sredstva** ter so izvedene projektne aktivnosti financirane izključno s sredstvi prijavitelja in partnerjev.

Efektivnost upravljanja in koordinacije s projektom je dodatno obdelana v poglavju 3.3. Učinkovitost.

3.2.2. Efektivnost glede na delovni paket 2 – Vzpostavitev skupne razvojne vizije in koncepta Istre v vsebinskih ključnih področjih (promet, turizem, kmetijstvo, gospodarske cone, narava)

Drugi delovni paket je bil sestavljen iz šestih aktivnosti: 2.1. akcijskega načrta strokovne delovne skupine; 2.2. inventarizacije vsebine in analize obstoječih razvojnih dokumentov in priprava skupnega pregleda regionalnih prostorskih vsebin za identifikacijo in predlog vizije in koncepta razvoja Istre; 2.3. izvajanje ankete na teritoriju; 2.4. sistematiziranja pridobljenih podatkov, identifikacije specifičnih in problematičnih področij glede na prostorske zmožnosti in okolje – za izdelavo končne Študije skupnega koncepta prostorskega razvoja Istre; 2.5. postavitve koncepta razvoja Istre po vsebinskih sklopih promet, turizem, kmetijstvo, gospodarsko-razvojne cone in narava, s prostorsko umestitvijo dejavnosti – za izdelavo končne Študije skupnega koncepta prostorskega razvoja Istre ter 2.6. predstavljanja in usklajevanja Študije skupnega koncepta prostorskega razvoja Istre po vsebinskih sklopih promet, turizem, kmetijstvo, gospodarsko-razvojne cone in narava, s prostorsko umestitvijo aktivnosti.

Strokovna delovna skupina projekta je bila sestavljena iz 7 članov, sestavljena pa je iz enega predstavnika Zavoda za prostorsko ureditev Istrske županije, občine Koper, Regionalnega razvojnega centra Koper in Istrske županije kot pridružene članice ter dveh predstavnikov Univerze v Ljubljani – Fakultete za arhitekturo in enega zunanjega strokovnjaka, imenovanega s strani Zavoda. Na sestankih Strokovne delovne skupine se je poročalo se o izvedenih aktivnostih, predstavljalo dosežene rezultate, načrtovalo naslednje aktivnosti ter, s **usklajevanje vseh članov**, prišlo do končnega dogovora o vsakem od dokumentov, produciranih med projektom. Do sedaj je izvedeno 5 od prvotno 10 načrtovanih sestankov Strokovne delovne skupine ter za preostalih 5 ni načrtovana izvedba, saj ni potrebe, oziroma namen in naloge Strokovne delovne skupine so že izpolnjene.

Analiza obstoječih razvojnih dokumentov in identifikacija vizije koncepta razvoja hrvaške strani Istre ter združitev študije je bila izvedena s pomočjo zunanjega izvajalca, podjetja URBING d.o.o., ki se ukvarja s prostorskim in urbanističnim načrtovanjem in projektiranjem, ter je bila sklenjena pogodba za izdelavo študije „Koncept prostorskega razvoja Istre - študija petih vsebinskih sklopov; promet, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narave“. Zunanjemu izvajalcu je bila dostavljena celotna veljavna prostorsko-načrtna dokumentacija Istrske županije, kar je zajemalo Prostorski načrt Istrske županije ter prostorske načrte vključenih občin in mest. Prav tako so **analizirani osnovni dokumenti za strategijo in načrtovanje na ravni RH ter so opredeljena specifična in problematična področja glede na prostorske možnosti in okolje**. Inventarizacijo vsebin in analizo slovenske strani Istre so izvedli Regionalni razvojni center Koper, Mestna občina Koper in Fakulteta za arhitekturo Ljubljana po

istem principu, oz. na podlagi analize dokumentacije prostorskega načrtovanja in drugih relevantnih strateških dokumentov. Za izdelavo navedene študije je za slovenski del Istre sklenjena pogodba z naslednjimi podjetji: Acer d.o.o. Novo Mesto za tematski sklop naravne osnove in naseljenosti, PNZ Svetovanje projektiranje d.o.o. za promet, Razvojni center PLANIRANJE d.o.o. Celje za turizem in naseljenost, Urbanisti d.o.o. za kmetijstvo in naseljenost ter Inštitut za ekonomske raziskave za gospodarstvo. S tem je, za razliko od dela študije, ki predstavlja hrvaško stran Istre in za katero je sklenjena pogodba z enim zunanjim izvajalcem, za drugo polovico študije sklenjena pogodba s petimi zunanjimi izvajalci, za vsakega od petih vsebinskih sklopov. Prav tako je prek javnega naročila izbran **strokovnjak kot koordinator skupnega razvojnega koncepta Istre**, ki je koordiniral hrvaške in slovenske strokovnjake pri izdelavi anket, analiz, strokovnih podlag in na koncu študije.

Inventarizacija vsebin in analiza obstoječih razvojnih dokumentov ter priprava skupnega pregleda regionalnih prostorskih vsebin za identifikacijo in predlog vizije in koncepta razvoja Istre je bila uporabljena kot **osnova za prihodnje aktivnosti**, oziroma za izdelavo dokumentov, ki predstavljajo rezultate tega projekta. S tem ta aktivnosti predstavlja pomemben prvi korak pri izdelavi štirih študij oziroma predlogov za prostorsko ureditve obale v mestu Pulju in je pomembno, da so zajeti dokumenti za strateško načrtovanje celotnega območja.

Sociološka analiza – Slovenija in Hrvaška

Sociološka analiza, izvedena s strani zunanjega strokovnjaka za hrvaško stran ter predavateljice in raziskovalke iz Fakultete za arhitekturo na slovenski strani Istre, je imela za cilj, kot se omenja tudi v sami analizi, **pojasniti človeške, nematerialne generatorje razvojnih dosežkov in procesov posodobitve, oziroma dejavnike zaostajanja in razvojne re-tradicionalizacije teh dveh delov obmejnega območja**. V ta namen je bila izvedena analiza vprašanj in problemov kakovosti življenja v obmejnem območju, zaželenih smeri razvoja Istre ter obmejnih odnosov, na **podlagi rezultatov empiričnih raziskav predstavnikov enot lokalne samouprave z metodo intervjujev ter rezultatov ankete na vzorcu prebivalstva v obmejni coni**.

Ob raziskovanju **možnosti in omejitev za izboljšanje kakovosti življenja** ljudi, ki živijo na tem območju, z anketiranjem njihovih stališč, s pomočjo intervjujev v lokalnim upravah so dodatno raziskane **možnosti za bolj učinkovito organizacijo in razvoj prometa, kmetijstva, turizma, oziroma celotne ekonomije in družbenega življenja** v celotnem območju slovenske in hrvaške Istre.

Empirična raziskava v Sloveniji je bila objavljeno prek intervjuja v sedežih občin Piran, Koper in Hrpelje-Kozina. Anketna raziskava je bila objavljena v mestih Portorož, Dragonja, Dekani in Šmarje ter z metodami ankete in intervjujev v gorskih mestih v zaledju Kopra - Padna, Hrastovlje, Gradin, Rakitovec in Golac. Na terenu je **v slovenskem delu Istre objavljeno skupno 82 pogovorov**, kombinirano - z metodo anket in intervjujev. Kar se tiče hrvaškega dela Istre, je bila empirična raziskava izvedena s pomočjo ankete v mestih Buje, Buzet, Umag in Novigrad ter v občinah Oprtalj in Grožnjan. Realizirano je skupaj 236 pogovorov anketnega tipa in 32 intervjujev s sogovorniki iz JLS in Istrske županije, kar pomeni, da je **skupno število anket in intervjujev, preverjanja stališč in dialogov na hrvaški strani bilo 268**. Od prvotno načrtovanih, približno 550 anketiranih oseb, na obmejnem območju in obale na hrvaški in slovenski strani, **je bilo anketirano oziroma je bilo intervjuvano 350 sogovornikov**. Načrtovano število anketiranih oseb ni uresničeno, saj se je raziskava srečala z **velikim**

število primerov zavračanja anketiranja, kar je povzročilo tudi zamudo same aktivnosti, oz. izdelave sociološke analize, vendar to ni vplivalo na raspored drugih aktivnosti.

Skupne ugotovitve sociološke analize kažejo **visoko raven podobnosti identificiranih problemov na obeh straneh meje**, kar podpira samo oblikovanje tega projekta, oz. izdelavo skupnega koncepta prostorske ureditve ozemlja obmejne Istre. **Avtorji ugotavljajo, da se skupne težave**, med katerimi so poudarjeni brezposelnost, zlasti med mladimi ter težave s prometno infrastrukturo in prometno povezanostjo s sredstvi javnega prevoza, **lahko rešijo s skupnimi močmi**, oz. s konceptom prostorske ureditve, ki bo **to območje opazoval kot celoto, neodvisno od državnih meja**.

Mnenje ocenjevalcev je, da je sociološka analiza ustrezno strukturirana ter da, navkljub majhni udeležbi izpraševancev, **predstavlja reprezentativne rezultate in sklepe**, ki jih dodatno potrjuje tudi velika podobnost v ugotovitvah na obeh straneh meje. Sociološka analiza **daje dodatno vrednost rezultatom projekta** na način da, s strokovnimi študijami, ki so sestavljene v namen izboljšanja procesa prostorskega načrtovanja na tem področju, prinaša tudi predloge predstavnikov enot lokalne samouprave in državljanov, ki tudi živijo na tem območju.

Študija „Koncept prostorskega razvoja Istre - študija petih vsebinskih sklopov; promet, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narava ”

Študija, kot že tudi njeno ime pove, ponuja koncept prostorskega razvoja Istre, ki temelji na **petih vsebinskih sklopov - prometa, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narava**. Študija je bila izdelana na podlagi velikega števila dokumentov prostorskega načrtovanja, ki so bili zbrani in sistematizirani, in je izdelana s strani zunanjih izvajalcev, predhodno navedenih v tem poglavju. Regije, vključene v analizo, so Istrska županija, Notranjsko-kraška regija, Obalno-kraška regija in Osrednjeslovenska regija, **ta dokument pa predstavlja najpomembnejši rezultat projekta, in prvi korak pri izpolnitvi njegovega splošnega cilja**.

Izdelava študije je izvedena v več fazah, ki so vključevale naslednje aktivnosti: (1) sodelovanje pri delu strokovne delovne skupine; (2) analizo, sistematizacijo podatkov in opredelitev problematičnih področij; (3) pisanje poročil in elaboriranje smernic za strateške okvire ureditve teritorija; (4) javno razpravo in usklajevanje z nacionalnimi organi, regijo in sosednjimi regijami glede predlogov prostorskih smernic in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin na ravni celotne Istre; ter (5) predstavitev skupnega koncepta razvoja Istre in petih vsebinskih sklopov. **Metodologija izdelave študije** vključuje samostojno delo strokovnjakov oz. avtorjev, usklajevanje in sodelovanje strokovnjakov in drugih udeležencev nas projektu, usklajevalne sestanke Strokovne delovne in drugih skupin na projektu in uskladitev predlaganega razvojnega koncepta s smernicami na državni in regionalni ravni, s sodelovanjem na javnih razpravah in sestankih s pristojnimi službami.

Kot podlaga za izdelavo Študije, so izdelani trije elaborati: "Istra v dokumentih prostorskega načrtovanja na Hrvaškem", "Inventarizacija vsebine in analiza obstoječih razvojnih dokumentov v Republiki Sloveniji" ter "Predkonceptija prostorskega razvoja Istre". **Navedeni dokumenti so bili uporabljeni kot sestavni del dokumentacije za izdelavo Študije ter na ta način zagotovili utemeljitev v obstoječih sektorskih dokumentih**, medtem ko je "Predkonceptija prostorskega razvoja Istre" uporabljena kot **osnova za usklajevanje članov Strokovne skupine**, s čimer je opredeljena končna različica Študije.

Predlog Študije je bil objavljen in je postal (in še vedno je) na voljo javnosti ter je ciljna javnost povabljen, da se seznanijo z gradivom pred samimi javnimi razpravami, na katere so povabljeni predstavniki Istrske županije, Primorsko-goranske županije, ministrstev, pristojnih za prostorsko relevantne tematike, pristojni za prostorsko načrtovanje na enot lokalne samouprave Istrske županije, prostorski načrtovalci, društvo arhitektov ter IDA - Istrska razvojna agencija. V Pulju, 26. februarja 2016 ter v Kopru, 15. marca 2016 so potekale javne razprave ter so na njih predstavljeni vsi dokumenti, ki so izdelani v tem projektu, strokovna javnost pa je povabljen, da izrazi glede tega svoje mnenje. V Pulju je sodelovalo 55 in v Kopru 29 oseb, s čimer so **bistveno presegli število prvotno predvidenih 35 udeležencev** na obeh javnih dogodkih. Mnenje ocenjevalcev je, da **so javne razprave dobro premišljene in načrtovane, s posebnim poudarkom na vabilu udeležencem, da se vnaprej seznanijo z gradivi, o katerih se je razpravljalo in se na ta način pripravijo na vprašanja in pripombe.** Kljub dovolj dolgem roku, danem udeležencem, nihče ni posredoval pripomb glede predlaganega besedila Študije, niti glede katerega koli drugega dokumenta, ter ni vključen v razpravo s konkretnimi vprašanji, pripombami ali predlogi, kar lahko pod vprašaj postavi učinkovitost javnih razprav, vendar je dejavnik izven vpliva projektne skupine, ki je, kot že omenjeno, **povabil relevante akterje, da se aktivno vključijo v oblikovanje projektnih rezultatov.**

Kar zadeva samo vsebino študije "Koncept prostorskega razvoja Istre - študija petih vsebinskih sklopov; promet, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narava", je le-ta strukturirana na 112 strani in je razdeljena na uvod in pet poglavij, ki ustrezajo vsebinskim sklopom iz naslova Študije. **Vsak vsebinski sklop je obdelan na način, da predstavlja: stanje/razvojne možnosti /omejitve in težave zaznane v prostoru, ki jih je treba rešiti z uvedbo koncepta; cilje / strateške opredelitve, ki jih je bilo treba doseči s predlaganim konceptom; ter morebitne načrtovane rešitve / pred koncept, nato pa podaja enoten koncept razvoja Istre za določen vsebinski sklop ter smernice razvoja za le-tega.**

Namen te študije je predstaviti skupno razvojno vizijo in koncept razvoja Istre kot celote. Mnenje ocenjevalca je, kar je tudi izraženo s strani intervjuvanih članov projektne skupine, da ta študija predstavlja **dobro strukturirano in izčrpno analizo prostorskega razvoja Istre**, ki ponuja skupni koncept uravnoteženega razvoja mejnega območja ter se kot takšna lahko **uporablja kot podlaga za načrtovanje prihodnjih strateških dokumentov** za to območje, pa tudi kot **smernica za razvoj bodočih skupnih projektov**. Edini pripomba glede rešitev, ki jih predlaga študija, je izražena s strani Mestne občine Koper in Regionalnega razvojnega centra Koper, ter se nanaša na vsebinski sklop prometa, oz. konkretno na železniški promet v okviru katerega se predlaga obnova starih železniških prog, medtem ko bi poudarek po njihovem mnenju moral biti na razbremenitvi obale od prometa in selitvi železniških koridorjev v notranjost.

Lahko sklepamo, da je delovni paket 2 - Vzpostavitev skupne razvojne vizije in koncepta Istre na vsebinsko ključnih področjih (promet, turizem, kmetijstvo, gospodarske cone, narava) **uspešno izveden**, glede na to, da so vse načrtovane aktivnosti izvršene skladu z načrtom, študija, ki predstavlja najpomembnejši takojšen učinek projekta, pa uspešno izdelana. Edina aktivnost, ki ni v celoti izpolnila svojega namena, so javne razprave, ki kljub zagotavljanju pogojev za pravočasno pripravo udeležencev, da sodelujejo v razpravah in njihovo prisotnost na razpravah, niso dosegle aktivno udeležbo in razpravo med udeleženci, kar se po drugi strani lahko razlaga kot zadovoljstvo predstavnikov javnih organov in strokovnjakov, ki se ukvarjajo s prostorskim načrtovanjem, s

koncepti študije, ki so bile na začetku predstavljene. To je podprto s komentarjem načelnice Ines Merčep, dipl. ing. arh. iz Ministrstva za gradbeništvo in prostorsko ureditev RH, ki je komentirala, da je pristop projekta PUT-UP ISTRE bolj ustvarjalen od tistega povezanega s teritorialno organizacijo, in da je pohvalno, da govorimo o smernicah na vseh ravneh prostorskega načrtovanja. Nadalje je izrazila, da meni, da je projekt zelo koristen za vse udeležence na vseh ravneh. V sklopu tega delovnega paketa so izvršene aktivnosti in doseženi rezultati, ki služijo kot podlaga za nadaljnje aktivnosti in rezultate, zato je pravočasnost in uspešna izvedba drugega delovnega paketa bila nujna za uspeh celotnega projekta.

3.2.3. Efektivnost glede na delovni paket 3 – Koncept prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin za posebno zaokrožene prostorske celote obal, mejno območje ter za razvojne centre Buzet, Pulj in Koper

Tretji delovni paket je bil sestavljen iz petih aktivnosti: 3.1. Analize stanja posebnih prostorskih celot obale, mejnega območja, razvojnih centrov Buzet, Pulj in Koper po posebnih razvojnih vprašanih odvisno od ključnih potreb zaokroženih področij; 3.2. na osnovi pridobljenih smernic iz Študije koncepta razvoja Istre po 5 vsebinskih sklopih izdelati predlog prostorskih usmeritev za študije: prostorske celote obal, mejno območje ter določanje ključnih razvojnih vsebin za ti dve prostorski celoti; 3.3. priprava predloga prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin povezovanja centrov Koper in Buzet kot okvira za določanje ločenih posebnih smernic za prometne in turistične vsebine za razvojne centre Buzet in Koper; 3.4. priprava predloga prostorske ureditve obale (mestne rive) v mestu Pulju in prenos prakse iz Kopra kot primera dobre prakse za Istro ter 3.5. javne razprave strokovnih podlag in usklajevanje z nacionalnimi organi, regijo in sosednimi regijami o predlogih prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin na ravni celotne Istre.

Na podlagi pridobljenih smernic iz študije "Koncept prostorskega razvoja Istre - študija petih vsebinskih sklopov; promet, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narava ", so bili izdelani predlogi za določitev posebnih prostorskih smernic in ključnih razvojnih vsebin za prostorske celote obale ter mejno območje. Ti dve študiji - ena za obalni, druga za obmejni del Istre, sta osredotočeni na naslednje občine: Novigrad, Brtonigla, Umag, Buje, Piran, Izola, Koper, Ankaran, Grožnjan, Oprtalj, Buzet, Lanišče in Hrpelje-Kozina. Prav tako so bili izdelani predlogi prostorskih smernic in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin povezovanja središč Kopra in Buzeta, da se določijo ločene posebne smernice za prometne in turistične vsebine za mesta Koper in Buzet posamezno.

Študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin za obalo (občine: Ankaran, Koper, Izola, Piran, Buje, Umag, Brtonigla, Novigrad) in Študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin za mejno območje (občine: Piran, Koper, Hrpelje-Kozina, Buje, Grožnjan, Oprtalj, Buzet, Lanišče)

Ti dve študiji sta strukturirani na enak način kot tudi študija "Koncept prostorskega razvoja Istre - študija petih vsebinskih sklopov; promet, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narava", ki obdelujejo pet enakih vsebinskih sklopov, vendar v okviru prostorskih enot, na katere se nanašajo. Tako študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin za obalo **obravnava področje prometa, turizma, kmetijstva in naseljevanja, gospodarstva ter naravnih vrednot in naseljevanja ločeno za slovensko in hrvaško obalo** ter zagotavlja sintezo smernic za razvoj Istre v tem kontekstu. Študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin za mejno območje ima enako vsebino, vendar je usmerjena, kot nakazuje naslov, **v občine, ki spadajo v mejno območje. Ti dve študiji pravzaprav vsebinsko v veliki meri sovpadata s "Konceptom prostorskega razvoja Istre - študija petih vsebinskih sklopov; promet, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narava", vendar vsaka uporablja tiste dele, ki se nanašajo na njegovo ciljno območje, kar je v skladu z načeli prostorskega načrtovanja, da se v skladu z dokumentom prostorskega načrtovanja širšega območja izdela dokument prostorskega načrtovanja ožjega območja ter da ta dva dokumenta ne smeta biti v nasprotju.**

Študije uvajajo pojem „**Adriatic city – Jadranski mestni konglomerat**“, ki predstavlja cilj skupnega razvoja in povezovanje teh območij, glede katerih avtorji navajajo, da je **treba ustvariti skupno strategijo za gospodarski razvoj in predvsem zagotoviti dobro prometno povezanost tega območja.** Zaključno poglavje dveh študij - Sinteza smernic za razvoj Istre - deli prostor Istre v tri vzporedna linearna pasova, ki se medsebojno razlikujejo glede na tip pokrajine, tip naselja in gostoto naseljenost, kar nas pripelje do (1) **urbano-turističnega** koridorja vzdolž morske obale, po kateri se nizajo urbana središča, ki so že danes medsebojno dobro povezana z daljinskimi cestami na obali in v zaledju; (2) čezmejno vrtno mesto, ki se nahaja za urbanim multimodalnim koridorjem, in je sestavljeno iz omrežja zgoščenih naselij, ki so medsebojno ločena pretežno z obdelanimi površinami ter z manjšimi površinami gozdov in (3) logistično -tehnični koridor, ki je omejen z visokimi gorskimi grebeni, ki so bogati z gozdovi za proizvodnjo. **Za vsakega izmed teh pasov je podan predlog za razvoj, v skladu z značilnostmi prostora.**

Kot tudi študija "Koncept prostorskega razvoja Istre - študija petih vsebinskih sklopov; promet, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narava", sta ti dve študiji usmerjeni na idejo **prostorskega razvoja mejnega območja na križišču slovenskega in hrvaškega nacionalnega ozemlja, v severozahodnem delu Istrskega polotoka.** Kot je navedeno v uvodu samih študij, le-te temeljijo na osnovnih **načelih trajnostnega načrtovanja, na ideji skupne Istre kot območja soobstoja različnih nacionalnih entitet, tradicionalno oblikovanih medsosedskih odnosov in ostalih zgodovinsko utemeljenih prostorskih, gospodarskih in kulturnih vezi.** Študije prostorskih usmeritev in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin za obalo, oz. mejno območje, so objavljeni tudi na spletni strani projekta, kjer so javno dostopne širši javnosti.

Študija prostorskih smernic in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin povezovanja mest Kopa in Buzeta (Buzet, Koper)

Študija prostorskih smernic in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin povezovanja mest Kopa in Buzeta, je še eden od dokumentov, nastalih v okviru tega projekta, ki je **osredotočen na ožje območje, oz. temo.** Za primerjavo so uporabljena mesta Koper in Buzet, ki so v funkcionalnem smislu

dva različna mesta naselja in dve različni administrativno - politični in upravni enoti ter so interesi in problemi pri organizaciji prometa v teh dveh mestih večinoma nasprotni. Kljub razlikam, **Koper in Buzet sta v pomenu in odnosu prometa za izboljšanje turistične ponudbe**, kar je glavni fokus te študije, **prepoznala enake cilje**. Ti cilji so naslednji:

- potreba po izboljšanju medsebojnih prometnih povezav na glavnih in stranskih cestnih smereh u medmejnem prostoru
- dopolnitev turističnih posebnosti na obeh straneh meje
- uporaba enakih modelov za izboljšanje prometa v funkciji turistične ponudbe
- uporaba enakih modelov organizacije in oblikovanja turističnih oblik namestitve na podeželskih območjih na obeh straneh meje – z adaptacijo obstoječe gradbene strukture in z revitalizacijo izpraznjenih podeželskih naselij
- uporaba enakih modelov za izboljšanje prometnih storitev, da se poveča raven socialnih storitev in splošna kakovost življenja.

Namen te študije je izdelati **predlog posebnih smernic za razvoj prometnega omrežja dveh mest in ponuditi ustrezne čezmejne in lokalne prevozne rešitve, ki bodo pozitivno vplivale na gospodarski razvoj na obmejnem območju, s posebnim poudarkom na razvoju turizma**. Smernice so bile narejene posebej za mesta Koper in Buzet, vendar je vzporedno potekalo medsebojno usklajevanje smernic ter so končno združene v eno študijo.

Cilji povezovanja mest Kopa in Buzeta so naslednji:

- skupno prostorsko načrtovanje
- skupna razvojna vizija
- skupna baza podatkov in povezani portal
- izdelava strateških smernic za trajnostni razvoj z varstvom bogate kulturne in naravne dediščine ter z maksimalnim usklajevanjem razvojnih in prostorskih prednostnih področij in njihovim vključevanjem v razvojne programe na nacionalni, regionalni in lokalni ravni
- dogovor o skupnem vlaganju in drugih projektih, ki jih je mogoče financirati iz evropskih sredstev

Študija nadalje navaja, da bi **povezovanje mest Kopa in Buzeta moralo temeljiti predvsem na:**

- skupni komunalni infrastrukturi (vodovod in kanalizacija)
- skupnih gospodarskih javnih službah
- industrijsko-obrtnih conah
- skupnem nastopu v turistični ponudbi

S skupnim vstopom v večje projekte bi se omogočila uresničitev vsebin, ki jih zaradi finančnih razlogov ni mogoče ustvariti za zasebna mesta. Mesta Koper in Buzet že izmenjujeta veliko število dnevnih migrantov, zato se opazovanje tega prostora kot celote in strateško pozicioniranje različne infrastrukture, gospodarskih con, turističnih con in podobno zdi kot dobra rešitev.

Nazadnje, študija prostorskih smernic in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin, ki povezujejo mesta Koper in Buzet določa **pogoje, ki jih je treba izpolniti za doseg zgoraj navedenih ciljev:**

- usklajevanje prostorskih načrtov obeh občin
- urejanje različnih tematskih poti, na interaktiven način
- zaščititi posamezna območja ter jim določiti možnost uporabe prostora
- obnoviti i urediti namestitvene zmogljivosti
- spodbuditi posameznike, podjetja in društva, da sodelujejo pri pripravi in izvajanju
- razviti skupno ali uskladiti turistično strategijo.

Predlog prostorske ureditve obale (mestna riva) v Mestu Pulj - prenos dobrih praks mesta Koper (Pulj, Koper)

Znotraj projekta „PUT-UP Istre“ je izdelan, s strani zunanjega izvajalca, idejni projekt ureditve mestne puljske rive, ki je sestavljen iz idejnega projekta arhitekture, idejnega gradbenega projekta, idejnega projekta drenaže in namakanja, idejnega projekta električnih inštalacij, idejnega projekta opreme in vrtnarjenja in idejnega projekta za selitev železniških tirov ter je izdelan tudi elaborat varstva okolja, na podlagi katerega je s sklepom pristojnega Ministrstva bilo ugotovljeno, da za načrtovani poseg ni potrebe po izvajanju postopka presoje vplivov na okolje. S tem so **izpolnjeni predpogoji za nadaljevanje projekta ureditve mestne puljske rive**, kar je po mnenju vseh vpletenih zelo pomemben projekt glede na trenutno stanje puljske rive.

Z idejnim projektom se načrtuje selitev obalne stene in razširitev rive v največji širini 14 metrov glede na obstoječo pozicijo obalne stene, nove rešitve za pešce, nove prometne rešitve s spremljevalnimi elementi, spremljevalne vsebine, urejanje zelenih površin, reševanje javne razsvetljave in komunalne infrastrukture ter ostale ureditve, ki bodo prispevale k izboljšanju videza in funkcionalnosti puljske rive.

Namen te aktivnosti je **oživitev obalnega dela mesta Pulja**, natančneje 1. od 4 cone (od Mostu Uljanik do Reškega gata), na katere je po urbanističnem sklepu iz leta 2011 razdeljeno območje puljske rive. Urejanje mestne rive temelji na **prenosu dobrih praks s strani mesta Koper** ter so na enem od sestankov strokovne delovne skupine **predstavniki Mestne občine Koper predstavili svojo študijo prostorske ureditve obale mesta Koper**. Predstavljeni so bili grafični deli študije, potrebni pravni akti, oblikovanje delovne skupine in celotna pot do izdelave študije, ki jo je spremljala razprava in zastavljanje vprašanj, s čimer je mestu Pulju s prenosom izkušenj prikazano, kaj lahko pričakuje med izdelavo študije.

Organizirano je tudi **študijsko potovanje v Koper**, 25. novembra 2015, med katerim je **na sami rivi predstavljen projekt ureditve obale v Koprju**. Na študijskem potovanju sta sodelovala dva predstavnika Mesta Pulj, dva predstavnika Mestne občine Koper, izdelovalci idejne rešitve Kopske rive ter voditeljica projekta in strokovna svetovalka na projektu.

V okviru projekta je dobavljena tudi **ArcGIS omrežna licenca**, ki je nameščena na Oddelku za prostorsko načrtovanje in gradbeno dediščino v Mestu Pulj, ter je tako nadomestila zastarelo verzijo programa, ki je bila v uporabi do sedaj. ArcGIS je geografski informacijski sistem za delo z zemljevidi

in geografskimi podatki, ki se uporablja za ustvarjanje in uporabo zemljevidov, zbiranje geografskih podatkov, analize zbranih podatkov, distribucijo in upravljanje s podatki in podobno ter ima obsežno zbirko orodij, s katerimi se lahko izvajajo napredna urejanja prostorskih podatkov. Ta sistem je bil uporabljen za izvedbo projekta, in sicer za pripravo predlogov za prostorsko ureditev obale v Pulju in je povezan s spletno stranjo projekta, prek sistema so relevantni prostorski podatki na voljo vsem partnerjem ter delno tudi javnosti. Za uporabo novega sistema sta bila **usposobljena dva zaposlena Mesta Pulj** skozi tri tematska izobraževanja v skupnem trajanju 10 dni: uvod v GIS, orodja in funkcionalnosti ter izdelava analiz.

Glede na učinkovitost delovnega paketa 3 - Koncept prostorskih smernic in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin za posebej zaokrožene prostorske celote obal, mejno območje ter za razvojna središča Buzet, Pulj in Koper - lahko sklepamo, da je le-ta **v celoti uspešno izveden, z učinkovito in pravočasno realizacijo vseh zastavljenih aktivnosti**. Aktivnosti tega delovnega paketa **se navezujejo na in uporabljajo rezultate** aktivnosti, ki se izvajajo v okviru delovnega paketa 2 - Vzpostavitev skupne vizije razvoja in koncepta Istre na vsebinsko ključnih področjih (promet, turizem, kmetijstvo, gospodarske cone, narava) ter **skupaj prispevajo k doseganju specifičnih ciljev projekta in prinašajo koncept Istre kot edinstvenega območja, neodvisnega od državnih meja**. Izdelani dokumenti, oz. strokovne podlage ponujajo prostorske rešitve za ciljno območje ne glede na državne meje, kar ustreza analizi problema tega projekta in omogoča **učinkovito in strateško načrtovanje razvoja območja ter prav tako omogoča načrtovanje prihodnjih projektov in strateških dokumentov, v skladu z vizijo in konceptom razvoja celotne Istre**.

3.2.4. Efektivnost glede na delovni paket 4 – Podprto skupno načrtovanje razvoja skozi spodbujanje skupnega načrtovanja na lokalni ravni in med razvojnimi partnerji

Zaradi spodbujanja projektnih aktivnosti ter razširjanja njegovih rezultatov, so s projektom načrtovane **4 skupne tiskovne konference**, od katerih sta doslej izvedeni dve - prva v Pulju 18. maja 2015 in druga v Kopru, 15. marca 2016, v okviru javne razprave o aktivnostih in rezultatih projekta. Zadnji dve sta napovedani 22. aprila v Ljubljani ter 27. aprila v Buzetu kot **zaključni konferenci za javnost** ter nista vključeni v to ocenjevalno poročilo, glede na to, da bosta potekali po izteku roka za oddajo le-tega.

Prve tiskovne konference so se udeležili vsi projektni partnerji ter so se ob tej priložnosti podpisali Sporazumi o partnerstvu, načrtovano pa je tudi predstavljanje projekta medijem na obeh straneh meje. Vabilo na tiskovno konferenco, skupaj s povzetkom projekta in sporočilom za javnost, poslano na naslove tridesetih medijev teden dni pred konferenco, na katero so se **odzvali predstavniki le dveh medijev** - RTV Slovenija in Glas Istre. Vodilni partner, ki je bil zadolžen za organizacijo konference, domneva, da je razlog za tako nizko udeležbo dejstvo, da so mediji prejeli le eno vabilo po elektronski pošti ter niso bili naknadno povabljeni tik pred konferenco z namenom, da se jih opomni, oz. še bolj spodbudi na prihod. Druga tiskovna konferenca, organizirana s strani Regionalnega razvojnega centra Koper, je potekala ob koncu druge javne razprave, kjer so tudi sodelovali vsi projektni partnerji in z njimi tudi predstavniki zunanjih izvajalcev in ostali relevantni akterji. S strani medijev so se konference udeležili predstavniki le treh medijev - lokalnih medijev

Primorske Novice in Regional Obala ter predstavnik Slovenske tiskovne organizacije. To lahko ocenimo kot **napako pri organizaciji tiskovne konference, ki bo služilo kot izkušnja za organizacijo zadnjih dveh konferenc**, saj se organizatorji sami zavedajo svojih lastnih napak.

Poleg tiskovne konference **so bile informacije o projektu pogosto objavljene v lokalnih in regionalnih medijih**, kar je preneseno in javno dostopno tudi na spletni strani projekta v rubriki „press clipping“.

Kot ena od aktivnosti je izdelana tudi **dvojezična (hrvaška in slovenska spletna stran projekta)** (<http://put-up-istre.eu>). Spletna stran vsebuje osnovne podatke o projektu, promocijske materiale, izdelane za promocijo projekta, dostop do dokumentov prostorskega načrtovanja, ki so podlaga za vzpostavitev skupnega koncepta prostorskega razvoja Istre, seznam vseh sestankov in dogodkov v okviru projekta z vsemi ustreznimi dokumenti, ki so povezani z določeno aktivnostjo, vse dokumente razvite skozi projekt in razvrščene po področju raziskav, kontakte projektnih partnerjev in logotip projekta. **Spletna stran je povezana z GIS portali partnerjev** ter je omogočeno prikazovanje prostorskih podatkov, ki izhajajo iz projekta ter njihova delna objava v javnosti. Mnenje ocenjevalca je, da je spletna stran projekta, ki se nenehno posodablja s strani vodilnega partnerja na projektu, zelo dobro strukturirano in pregledno strukturirana, ter ponuja javno dostopne informacije o izvajanju projekta in rezultate projekta, kar je lahko zelo zanimiv material za prebivalce tega območja in predstavnike javne uprave, ki niso bili neposredno vključeni v ta projekt. Ocenjevalci tudi priporočajo, da se spletna stran še naprej redno vzdržuje in posodablja tudi po zaključku tega projekta, da bi ostala referenčno mesto za pridobivanje informacij te vrste ter se morda nadgradila v okviru katerega izmed naslednjih projektov. Priporočljivo je tudi, da se, kar pa ni narejeno s tem projektom in objavo spletni strani, začne spremljati analitika ogledov strani, da se točno oceni njena učinkovitost in uporabnost.

Za promocijo in razširjanje aktivnosti in rezultatov projekta je bila izdelana tudi **brošura o projektu z naslovom „IN(SEA)SIDE ISTRIA“ v treh jezikih** – slovenskem, hrvaškem in angleškem, in je bila natisnjena v 6000 izvodov ter je vsak partner dobil po 1000 izvodov za distribucijo. Cilj brošure je predstaviti povzetek koncepta Istre skozi seštevek povzетkov vseh štirih izdelanih študij in predlogov prostorske ureditve puljske rive ter na ta način **projekt približati javnosti**.

Poleg brošure so tiskane **tudi 3 različne vrste letakov**, ki se razlikujejo po tematiki, ki jo obdelujejo, oz. prvi letak predstavlja kratek povzetek študije „Koncept prostorskega razvoja Istre – študija petih vsebinskih sklopov: promet, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narava“, z navedbo sklepov za vsakega izmed pet vsebinskih sklopov. Drug letak povzema študijo prostorskih usmeritev in izhodišč za določanje ključnih razvojnih vsebin za obalo, tretji pa za obmejno območje ter oba povzemata pet vsebinskih sklopov s fokusom na predmetno področje.

Znotraj delovnega paketa 4, oz. z namenom spodbujanja skupnega načrtovanja, je izveden **strokovni seminar z naslovom "Trajnostno upravljanje s prostorom z namenom varovanja okolja."** Seminar je potekal v Kopru, 25. novembra 2015, njegov namen pa je bil povečati raven znanja in ozaveščenosti udeležencev glede pomena trajnostnega upravljanja s prostorom. Program strokovnega seminarja je vključil naslednje teme: načrtovanje prometa v podporo trajnostnem prostorskem razvoju; strokovne podlage za ureditev javnega prometa v regiji; sodelovanje - vključenost javnosti v prostorsko načrtovanje; ter nekoliko prenosov dobre prakse: upravljanje z obalnimi območji - primer Slovenske

obale; prostorsko načrtovanje obalnega območja na primeru Strunjana (SHAPE projekt - IPA Adriatic); Mesto Novigrad - praksa in prostorski izzivi (Projekt Adria.MOVE IT); Mesto Umag - praksa in prostorski izzivi; Občina Piran - primeri iz prakse prostorske ureditve in izzivi. Govorniki so bili: načelnica Oddelka za varstvo okolja, prostorsko ureditev in komunalni sistem MO Nova Gorica; namestnik direktorice za razvoj in splošne zadeve Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije; predstavnik podjetja Urbi d.o.o., ki se ukvarja s prostorskim načrtovanjem; vodja projekta Regionalnega razvojnega centra Koper; podsekretar za prostorsko načrtovanje MO Novo Mesto; načelnica Upravnega oddelka za komunalni sistem, prostorsko ureditev in varstvo okolja Mesta Novigrada; načelnik Upravnega oddelka za prostorsko ureditev in varstvo okolja mesta Umag ter načelnica Urada za varstvo okolja in prostorsko ureditev Občine Piran. S takim seznamom relevantnih govornikov je **strokovni seminar dvignjen na visoko raven** in je z uporabnimi primeri dobre prakse in prikaz razmer na terenu, ponudil tudi priložnost za **vzpostavitev stikov in izmenjavo izkušenj ključnih deležnikov na področju prostorskega načrtovanja na lokalni in regionalni ravni**.

Ciljna skupina tega seminarja so bili načrtovalci prostora, arhitekti, urbanisti in konservatorji, **zastavljen cilj je bil približno 70 udeležencev seminarja. Na žalost doseženo število je bilo le 40 udeležencev seminarja**, od katerih so, po analizi podpisanih seznamov, malo manj kot polovica predstavniki v zasebnem sektorju, ki se ukvarjajo s prostorskim načrtovanjem, medtem ko je večina predstavnikov enot lokalne samouprave. Med intervjujem za namene ocenjevanja, so člani projektne skupine izjavili, da je razlog za manjšo udeležbo, kot je bila prvotno načrtovana, to, da je praksa pokazala, da je težko dobiti večje število tovrstnih strokovnjakov za udeležbo v aktivnostih projekta, ker ta ciljna skupina ni številčna na ciljnem območju. Razmere na terenu pri izvajanju drugih projektov, ki so financirani iz sredstev Evropske unije, pogosto kažejo na težave pri privabljanju ciljne skupine za sodelovanje v aktivnostih projekta, še posebej, če je le-ta ozko opredeljena, zato je priporočilo ocenjevalca v prihodnje organizirati aktivnosti te vrste, tako da bodo bolj privlačne za udeležence ter da jim ponudijo konkretno korist, kot je podrobneje razloženo v 4. poglavju Priporočila.

Sklepamo lahko, da je delovni paket 4 - Podprto skupno načrtovanje razvoja s spodbujanjem skupnega načrtovanja na lokalni ravni in med razvojnimi partnerji, izveden **relativno uspešno**, ob predpostavki, da bosta dve finalni tiskovni konferenci uspešni in da bosta pritegnili dovolj veliko število medijev za ustrezno promocijo projekta in njegovih rezultatov. Kot dodaten pozitiven aspekt lahko poudarimo javno razpravo v Pulju, na kateri je zabeležen dober odziv medijev ter se je v okviru lokalne televizije predvajal celovit govor voditeljice projekta, z dodatnimi pojasnili celotnega projekta, kar v določeni meri dopolnjuje medijsko izpostavljenost projekta, ki ni popolnoma uresničena med dosedanjimi medijskimi konferencami. V okviru tega delovnega paketa lahko poudarimo izdelavo spletne strani, ki je **izjemno dobro strukturirana in enostavna za uporabo ter ponuja celovit vpogled v aktivnosti in rezultate projekta**, ki so na voljo širši javnosti. Nadalje, strokovni seminar, ki je uspel **zbrati veliko število strokovnih deležnikov in olajšati prenos dobrih praks in izkušenj s strani ključnih akterjev na tem področju**, čeprav ni dosegel ciljnega števila udeležencev.

3.3. Učinkovitost

Projekt je bil učinkovit, saj so **vsi načrtovani outputi uresničeni brez zamude ali spremembe načrtovanih projektnih aktivnosti.**

Komunikacija med vsemi člani projektne skupine je potekala prek skupno **5 sestankov** članov Strokovne delovne skupine in 3 sestankov Upravnega oziroma Tehničnega odbora². Dodatno je komunikacija med temi sestanki vedno potekala po **elektronski pošti in telefonu**. Vsi partnerji so izrazili zadovoljstvo z medsebojnim sodelovanjem, komunikacijo in usklajevanjem v okviru tega projekta, ob opombi, da je občasno prihajalo do zamude v zvezi z interno dogovorjenimi roki izmenjave določenih materialov med partnerji, kar na koncu ni negativno vplivalo na izvajanje aktivnosti projekta.

Projekt je bil zasnovan tako, da se ustvari **sinergija med šestimi partnerji iz dveh sosednjih držav, z vključevanjem v projektno skupino udeležencev, ki so manj ali bolj izkušeni pri izvajanju projektov, ki se financirajo iz sredstev EU**, ki so skozi ta projekt v funkciji partnerjev posredno razvijali ravno svoje večine projektnega vodenja. Vsaka aktivnost projekta je bila izvedena na dvostranski ravni, skozi sodelovanje partnerjev na obeh strani meje in je s tem upoštevan duh Poziva.

Zavod za prostorsko ureditev Istrske županije je kot vodilni partner prevzel nase večino administrativnih nalog pri izvajanju projekta, medtem ko je drugim partnerjem pošiljal jasne naloge ter jim je bil vedno na voljo za dodatna pojasnila in pomoč, s čimer so do neke mere ublažili pritisk administrativnih obveznosti projekta na druge partnerje, ki so vendarle **morali redno pripravljati posamezne računovodske izkaze in poročila o izvedenih aktivnostih, ter poročati o izvedenih in prihodnjih aktivnostih med partnerskimi sestanki in drugimi dogodki v okviru projektnih aktivnosti. Vsi partnerji so izjavili, da nimajo negativnih izkušenj v zvezi z izvajanjem projekta**, vsaj ne v večjem obsegu, kot so pričakovali šele po vključitvi v projekt, kar je **povzročilo dvig ravni motivacije za sodelovanje v prihodnjih projektih EU** (medtem ko je v praksi pogost nasproten primer uporabnikov, ki so jih odvrnile naporne administrativne zahteve projekta).

Tisto, kar so vsi partnerji prepoznali kot oteževalno okoliščino, je trajanje projekta, oz. **prekratek čas za ustrezno uresničitev zastavljenih ciljev in doseganje rezultatov projekta**. Konkretno, študije, ki so bile izdelane v okviru projekta, so zahtevale veliko časa in raziskovalnega dela ter vsi intervjuvani člani projektne skupine pripominjajo, da so za ta projekt **porabili bistveno višji odstotek delovnega časa, kot je bilo načrtovano**, kar se pogosto dogaja pri projektih, ki vključujejo visoko stopnjo človeškega dela.

Drug problem na katerega je projektna skupina naletela je **zaposlitev ene novozaposlene osebe v Zavodu za prostorsko ureditev Istrske županije na položaj tehničnega koordinatorja projekta. Po zaposlitvi neizkušene osebe pri izvajanju projektov EU**, kot se je zgodilo s prijavi za ta položaj, je vodilni partner vložil človeške in časovne vire v izobraževanje novozaposlene osebe, ki pa je potem dala odpoved decembra 2015, 5 mesecev pred koncem projekta, pri čemer je pustila vodilnega partnerja **z enim članom skupine manj**. Naloge tehničnega koordinatorja projekta so obsegale, med drugim, usklajevanje projektnih aktivnosti, administrativno in finančno poročanje, spremljanje

² 1. sestanek Strokovne delovne skupine je potekal skupaj s 1. sestankom Upravnega in Tehničnega odbora

izvajanja aktivnosti, komunikacijo s partnerji in usklajevanje z drugimi člani projektne skupine iz Zavoda. Vse naštetu je postalo odgovornost drugega člana projektne skupine ter dodatno obremenilo delovno že preobremenjene v okviru tega projekta. Kar se tiče finančnega vodenja projekta, zaradi tehničnih težav z modulom za vnos podatkov – MUP (ISARR) Mesto Buzet kot eden izmed partnerjev, zaradi zgoraj omenjene napake v sistemu, ni imelo možnosti predložitve finančnega poročila. Vsi ostali partnerji so predložili svoja posamezna poročila ter so prva poročila odobrena s strani nacionalnih kontrolorjev. Ker eden izmed partnerjev ni predložil poročila, Zavod za prostorsko ureditev Istrske županije kot vodilni partner ne more zahtevati povrnitve sredstev za vse partnerje, **in jim zato niso bila izplačana sredstva**, tako da so vse dosedanje aktivnosti financirane 100% iz sredstev prijavitelja oz. partnerjev. Iz tega razloga, ocenjevalci **niso mogli oceniti kakovost finančnega vodenja projekta, ne oceniti znesek finančnih sredstev, ki bodo ostala neporabljena**. Po drugi strani pa lahko sklepamo, da projektna **skupina zelo dobro upravlja s financami projekta**, saj jim je uspelo pravočasno in uspešno izvesti vse aktivnosti projekta ter poravnati kontinuirano finančno vrzel iz lastnih sredstev. Kar zadeva realokacije proračunskih sredstev, lahko izpostavimo **prenos € 9,000.00 iz stroškovnega mesta osebja na stroškovno mesto zunanjih storitev** s strani Fakultete za arhitekturo. Preostali del proračuna je bil ustrezno strukturiran, z opombo projektne skupine, da je izpuščena vključitev spremnih stroškov, kot so stroški pavze za kavo med konferenco, kar ne pomeni velikih finančnih zneskov, vendar je zahtevalo dodaten napor in časovno posvečenost projektne skupine, kot tudi lastna finančna sredstva prijavitelja in partnerjev.

Ocenjevalci niso imeli nobenih težav z vpogledom v projektno dokumentacijo, ki se je pravilno vodila in arhivirala, na podlagi česar lahko sklepamo, da je bila **projektna skupina zelo učinkovita v smislu priprave in vodenja projektne dokumentacije**. Poleg tega je bila skoraj **celotna dokumentacija v zvezi z izvajanjem projekta objavljena, strukturirana in javno dostopna na spletni strani projekta**.

Ocenjevalci pozdravljajo dejstvo, da so med kick-off sestanki projektnih partnerjev **podrobno predstavljeni tehnični vidiki izvajanja projekta** - od načina in obdobja poročanja, administrativnega in finančnega vodenja projekta, odgovornosti partnerjev, načina komunikacije, navodil o postopkih javnega naročanja, pravil promocije in ostalega potrebnega za uspešno vodenje projektov. Prav tako so bile **redno predstavljene izvedene aktivnosti, doseženi rezultati in prihodnje aktivnosti s strani vsakega partnerja, v skladu s njihovimi dolžnostmi**.

Z zaključevanjem učinkovitosti izvajanja tega projekta, lahko ugotovimo, da je le-ta **izveden z visoko stopnjo strokovnosti, transparentnosti in usklajevanja med partnerji**. Veliko truda je bilo vloženo s strani vodilnega partnerja v uvajanje drugih partnerjev v njihove obveznosti, kar zadeva tehnične in administrativne zahteve izvajanja projekta, **odgovornosti in konkretne zadalžitve vsakega partnerja glede na izvedbo projektne aktivnosti pa so bile opredeljene že v razvojni fazi predloga projekta**. Vsi partnerji so navedli zadovoljstvo z medsebojno komunikacijo in s sodelovanjem, ter so odprti za sodelovanje pri katerem izmed prihodnjih skupnih projektov.

3.4. Trajnost

Najpomembnejši neposredni učinki oz. rezultati tega projekta so naslednji dokumenti:

- Študija „Koncept prostorskega razvoja Istre – študija petih vsebinskih sklopov: promet, turizem, kmetijstvo, gospodarstvo in narava“
- Študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin za obalo (občine: Ankaran, Koper, Izola, Piran, Buje, Umag, Brtonigla, Novigrad)
- Študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin za mejno območje (občine: Piran, Koper, Hrpelje-Kozina, Buje, Grožnjan, Oprtalj, Buzet, Lanišće)
- Študija prostorskih usmeritev in izhodišč za določitev ključnih razvojnih vsebin povezovanja mest Kopa in Buzeta
- Predlog prostorske ureditve obale v mestu Pulju – prenos dobrih praks mesta Kopa.

Navedeni dokumenti temeljijo na obsežni raziskavi, terenski skozi anketiranje i intervjuvanje prebivalcev in predstavnikov enot lokalne samouprave ter teoretični skozi analizo obstoječih dokumentov prostorskega načrtovanja. Ta oblika strokovne podlage za izdelane študije zagotavlja njihovo relevantnost, in s tem tudi trajnost, saj ponujajo dragoceno osnovo za prihodnje strateške in razvojne dokumente, ki se osredotočajo ravno na tisto smer razvoja, ki so jo relevantni akterji izbrali, strateški dokumenti na ravni EU pa priporočajo za prihodnjo smer razvoja širšega čezmejnega območja Istre. Dodaten pozitiven vidik produciranih dokumentov prostorskega načrtovanja je to, da le-ti niso postavljeni na omejeno časovno obdobje, temveč podajajo prikaz prostorskih značilnosti območja, ki niso zlahka spremenljivi in tako določajo kratko-, srednje- in dolgoročne razvojne cilje.

Eden od srednjeročnih ciljev je **prostorsko načrtovanje obale v mestu Pulj**. Po izdelavi Idejnega projekta v okviru projekta „PUT-UP Istre“ bo Mesto Pulj sprožilo postopek izdaje Lokacijskega dovoljenja za načrtovani poseg v prostor. Ker v tem primeru gre za zahteven poseg, pred izdelavo Glavnega projekta je treba izdelati Geomehanski elaborat na osnovi geomehanskih raziskav, ki so finančno zelo zahtevne za Mesto Pulj. Iz tega razloga se bo po izvedenem postopku izdaje Lokacijskega dovoljenja Mesto kandidiralo za evropske sklade za pridobitev nepovratnih sredstev za uresničitev nadaljnjih korakov za samo realizacijo projekta, oziroma za izdelavo Geomehanskega elaborata in Glavnega projekta. S tem se bo rezultat tega projekta, oz. Idejni projekt ureditve obale v mestu Pulj, **neposredno uporabljal kot podlaga za prijavo naslednjega projekta s sorodnim namenom in cilji**.

Ob upoštevanju delokroga in pristojnosti projektnih partnerjev, ki vključujejo izdelavo dokumentov prostorske ureditve, izvajanje dokumentov prostorske ureditve, načrtovanje prostorskega razvoja, ureditev javnih površin, ohranjanje kulturne dediščine, varstva okolja in podobno, je jasno, da ta projekt ima **izjemno veliko verjetnost za dolgoročno vzdržnost** ter da bodo njegovi rezultati uporabljeni za izboljšanje prostorskega načrtovanja, ki temelji na konceptu skupnega urejanja čezmejnega območja.

Projektni partnerji redno izvajajo projekte, financirane iz Programa za čezmejno sodelovanje Slovenija – Hrvaška ter so izrazili namero, **da uporabljajo ta projekt kot podlago za opredelitev prihodnjih potreb in smernic za nadaljnji razvoj čezmejnih projektov**, s čimer se prav tako zagotavlja trajnost in nadgradnja doseženih rezultatov. Med intervjujem je s strani slovenskih partnerjev bila omenjena **Evropska skupina za teritorialno sodelovanje**, kot način za nadaljevanje dolgoročnega sodelovanja med državama. Gre za skupino, ki jo lahko ustanovijo partnerji s sedežem v najmanj dveh državah članicah EU, omogoča jim ustvarjanje enotne pravne osebe, skupno in neposredno prijavo na

razpise za oddajo predlogov v okviru teritorialnih programov EU in številne druge koristi. Poleg tega so partnerji, ki sodelujejo v aktivnostih tega projekta, dobili **vpogled v svoje razvojne potrebe in opredelili področja interesa, osebe, ki se ukvarjajo s prostorskim načrtovanjem na obeh straneh meje pa so vzpostavile medsebojne stike in poznanstva**, kar bo zagotovo pozitivno vplivalo na njihovo nadaljnje delo.

Rezultati projekta so **javno dostopni na spletni strani projekta**, s čimer se odpira možnost za njihovo **razširjanje in prenos dobrih praks** na druge zainteresirane strani, lokalni skupnosti pa se ponuja vpogled v analizo stanja in prihodnje razvojne cilje tega območja, kar prispeva k trajnosti rezultatov projekta z vzpostavitvijo pozitivnega vzdušja transparentnosti in vključenosti lokalne skupnosti.

Na koncu lahko ugotovimo, da projekt „PUT-UP Istre“, oz. njegovi rezultati, imajo **velike možnosti za dolgoročno vzdržnost**, saj predstavljajo nabor kakovostno strukturiranih in strokovnih dokumentov, ki so usmerjeni na **prihodnji razvoj območja** in postavljajo smernice za zaželeni prostorski razvoj. **Pomemben dejavnik pri zagotavljanju trajnosti projekta so tudi projektni partnerji**, ki predstavljajo relevantne akterje na tem področju in **imajo strokovno zmogljivost in pristojnosti za izvajanje tistega, kar je bilo začeto z aktivnostmi tega projekta**.

4. Priporočila

Ključna priporočila, ki izhajajo iz analize predstavljene v tem ocenjevalnem poročilu, so poudarjena tukaj kot sledi:

- ❖ Glede na aktivnosti v okviru projekta „PUT-UP Istre“, ki niso v celoti uspešno zaključene, oz. tiskovne konference in javne predstavitve, ki niso izpolnile prvotno ciljno število udeležencev, je priporočilo ocenjevalca, da se prihodnje tovrstne aktivnosti skrbno načrtujejo, v skladu s interesnimi področji ravno tistih skupin, ki so ciljane za sodelovanje. To je mogoče doseči z vključevanjem predstavnikov ciljnih skupin v samo načrtovanje dnevnega reda, kot tudi analize izvedenih tovrstnih projektov, ki jim na svoje aktivnosti ni uspelo pritegniti večje število udeležencev ter uporabo njihovih metod. Prav tako, pri kvantificiranju indikatorjev, kot so število udeležencev v aktivnostih te vrste, kar je še posebej pomembno za projekte, ki se financirajo iz ESI skladov, kjer zastavljeni indikator postane del Pogodbe, in njegova neuresničljivost lahko povzroči zmanjšanje dodeljenih nepovratnih sredstev, je priporočljivo že v razvojni fazi projektne prijave upoštevati različne dejavnike, kot so koristi za udeležence, velikost ciljne skupine, dostopnost kraja kjer dogodek poteka in podobno, ter na ta način določiti optimalno in dosegljivo število udeležencev, da bi se izognili težavam pri izvajanju projekta.
Zagotavljanje direktnih koristi, ki jih imajo udeleženci od sodelovanja na določenem dogodku, kot so to nadomestila potnih stroškov, atraktivne lokacije dogodkov ali navajanje pomembnih oseb kot udeležencev na prireditvah lahko pogosto pomaga pri privabljanju večjega števila udeležencev.
- ❖ Glede na priporočilo zgoraj, spodbujanje udeležencev javnih razprav na aktivno sodelovanje v njih je mogoče doseči z oblikovanjem tem za razpravo na način, ki je najbolj zanimiv ciljni skupini, kar je mogoče doseči tudi z omogočanjem njihovim predstavnikom, da v določeni meri vplivajo na dnevni red javne razprave. Poleg tega je lahko del aktivnosti javne razprave

organiziran v obliki interaktivnih delavnic, tako da se udeleženci razdelijo v manjše skupine, oz. delovne skupine ter se jim dodelijo konkretne naloge, s čimer bodo dobili večji občutek odgovornosti in pritisk za aktivno sodelovanje, medtem ko so sklepi takih delovnih skupin lahko dragocen vir informacij za končno urejanje dokumentov, ki se dajejo v razpravo.

- ❖ Končno priporočilo je vključiti kratka ocenjevanja izvedenih usposabljanj, študijskih potovanj in strokovnih seminarjev, takoj po in pred izvedeno aktivnostjo, ki bi merili raven znanja in motivacije udeležencev pred in po udeležbi pri aktivnostih, ustvarjen prenos znanja in dobrih praks ter druge pomisleke, ki so relevantni za merjenje doseganja zastavljenih ciljev. Na ta način bi se lahko rezultati izvedenih aktivnosti bolj natančno ocenili in se zbrali inputi udeležencev za izboljšanje prihodnjih aktivnosti. Prav tako je priporočljivo vodenje analitike spletne strani, ki je zelo uporabno orodje za merjenje ravni obiska in drugih kazalnikov, ki kažejo na uspeh rezultatov projekta.